

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 47/2014(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 21 Ιανουαρίου, 2015

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

Ο κ. Αρτέμης Αρτεμίου, Αντιπρόεδρος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε λόγω απουσίας του στο εξωτερικό.

Ο κ. Τίτος Κολώτας, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε λόγω ασθένειας.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1), 26(ιβ) και 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

Άρθρο 29(2): *Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.*

(***Άρθρο 29(1):** *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας).*

Κανονισμός 21(5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που ακολουθούν.*

Κανονισμός 21(6): *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

Κανονισμός 22(1): *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –*

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- (i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·*
- (ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·*
- (iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·*
- (iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·*
- (v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.*

Κανονισμός 26: *Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται: (ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.*

Κανονισμός 32(3): *Απαγορεύεται – (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **31.10.2014** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε

υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-12:

1. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», το οποίο περιείχε **σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα**, κατά παράβαση του **άρθρου 29(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014.

Η εν λόγω σειρά πραγματεύεται – μεταξύ άλλων – το θέμα της μετανάστευσης προσφύγων και αιτητών ασύλου στην Κύπρο. Στο συγκεκριμένο επεισόδιο,

παρουσιάζεται μια κοπέλα μετανάστρια από το Ιράκ, η οποία πέφτει θύμα κακοποίησης σωματικής και ψυχολογικής από συγκεκριμένο αστυνομικό. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω επεισόδιο μεταδίδονται τα ακόλουθα:

- Η ιρακινή κοπέλα είναι υπό κράτηση και κάθεται σε ένα παγκάκι στο κελί της, ενώ ένας αστυνομικός μπαίνει στο κελί της και κάθεται δίπλα της λέγοντας της *δεν μου αρέσει να βλέπω αυτά τα όμορφα ματάκια λυπημένα*. Όταν αυτή δεν ανταποκρίνεται προσπαθεί να πιάσει το πιγούνι της και να την τραβήξει προς το μέρος του ενώ αυτή αντιστέκεται και βλέπει προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ο αστυνομικός συνεχίζει λέγοντας της *είσαι όμορφη το ξέρεις?* και τραβώντας την βίαια προς το μέρος του της λέει *έλα αφού το θέλεις μη μου κάνεις τη δύσκολη*. Αυτή τον σπρώχνει και αυτός συνεχίζει λέγοντας της *μου αρέσουν τα ζοριλίκια και εσένα σου έχω ιδιαίτερη αδυναμία, ο Δον Ζουάν δεν θα βγει από εκεί που τον έχω χάσει και εσύ καλά θα κάνεις να είσαι γλυκιά και τρυφερή μαζί μου*. Ακολούθως την σπρώχνει και πάλι βίαια προς το μέρος του και αυτή αντιστέκεται. Τότε αυτός της λέει *εγώ ξέρω πώς να ηρεμώ αγρίμια σαν εσένα, δεν θα μου ξεφύγεις* ενώ ταυτόχρονα προσπαθεί και πάλι βίαια να την τραβήξει προς το μέρος του και η ίδια στην προσπάθειά της να ξεφύγει τον κτυπά στο πρόσωπο. Η σκηνή διακόπτεται από άλλες σκηνές. Όταν προβάλλεται και πάλι η επίμαχη σκηνή, ο αστυνομικός λέει στην ιρακινή κοπέλα *αν κάποιος μπορεί να σε βοηθήσει αυτός είμαι εγώ για αυτό θα πρέπει να είσαι καλή μαζί μου και πρέπει να αισθάνεσαι τυχερή που σε έχω συμπαθήσει και ξέρεις γιατί? Γιατί εγώ μπορώ να σε βγάλω από δω μέσα σήμερα κιόλας. Δεν καταλαβαίνεις? Εγώ μπορώ να σε βγάλω από δω μέσα ε? Φτάνει εσύ να εκτιμήσεις αυτό που θα κάνω για σένα, εγώ και εσύ ζευγάρι απόψε θα περάσουμε καλά ε? όταν βγεις από δω μέσα θα σε σπιτώσω φτάνει να... όταν φύγουνε όλοι θα έρθω να πάρω την απάντησή μου*. Η σκηνή τελειώνει με τον αστυνομικό να φεύγει με αργό βηματισμό από το κελί σφυρίζοντας.

- Η ιρακινή κοπέλα κάθεται στο κελί της και ακούγεται ένα σφύριγμα και ο αστυνομικός εμφανίζεται μπροστά από τα κάγκελα και της λέει *να μαι και γω σου έχω και καλά και κακά νέα. Τα καλά νέα είναι ότι ο φίλος σου ο δικηγόρος βγήκε και είναι ελεύθερος τα κακά νέα είναι ότι έφυγε, χέστηκε για σένα και γω περιμένω μια απάντηση, θα μου κάτσεις ναι ή όχι?* Η σκηνή διακόπτεται από άλλες σκηνές. Όταν προβάλλεται και πάλι η επίμαχη σκηνή, ο αστυνομικός βρίσκεται πλέον μέσα στο κελί της κοπέλας και την σπρώχνει προς τον τοίχο του κελιού. Όταν αυτή ακουμπάει στον τοίχο του κελιού φοβισμένη, αυτός αρχίζει να της βγάζει το μαντήλι που έχει τυλιγμένο στο κεφάλι της, ενώ η κοπέλα δείχνει τρομαγμένη. Όταν της το βγάζει, της χαϊδεύει τα μαλλιά και προσπαθεί να σπρώξει το κεφάλι της προς το μέρος του για να τη φιλήσει. Η κοπέλα τον σπρώχνει και καταφέρνει να βρεθεί στην άλλη άκρη του κελιού. Η σκηνή διακόπτεται από άλλες σκηνές. Όταν προβάλλεται και πάλι η επίμαχη σκηνή, η κοπέλα κάθεται τρομαγμένη στη γωνιά του κελιού ενώ ο αστυνομικός έχει βγάλει τη ζώνη του παντελονιού του και την κρατά με το ένα του χέρι διπλωμένη στα δύο, κτυπώντας την (τη ζώνη) με βία στο πόδι του (ο ήχος του κτυπήματος ακούγεται χαρακτηριστικά) λέγοντας της *μη με κάνεις να το χρησιμοποιήσω.*

2. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση **(Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**». Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε **σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του κανονισμού 21(5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).**

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**». Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να εξασφαλίσει όπως το πρόγραμμα το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**». Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, με αποτέλεσμα η **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)** που δόθηκε από τον οργανισμό να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», στο πλαίσιο του οποίου **προβλήθηκαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί

Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

6. Στις **27.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», το οποίο **θίγει την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

7. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», το οποίο **περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα**, κατά παράβαση του **άρθρου 29(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014.

Η εν λόγω σειρά πραγματεύεται – μεταξύ άλλων – το θέμα της μετανάστευσης προσφύγων και αιτητών ασύλου στην Κύπρο. Στο συγκεκριμένο επεισόδιο, παρουσιάζεται μια κοπέλα μετανάστρια από το Ιράκ, η οποία πέφτει θύμα κακοποίησης σωματικής και ψυχολογικής από συγκεκριμένο αστυνομικό. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω επεισόδιο μεταδίδονται τα ακόλουθα:

- Στην αρχή του υπό αναφορά επεισοδίου, προβάλλονται αποσπασματικά σκηνές από το προηγούμενο επεισόδιο. Σε μια από αυτές τις σκηνές, η ιρακινή κοπέλα

είναι πεσμένη στο έδαφος, είναι τρομαγμένη και κλαίει. Από πάνω της πεσμένος είναι ο αστυνομικός, προσπαθεί να τη φιλήσει και της λέει *μην μου αντιστέκεσαι, θα περάσουμε καλά οι δυο μας, δεν θέλω ζοριλίκια, μπορώ να γίνω πολύ κακός.* Αυτή, τον δαγκώνει δυνατά στο χέρι και αυτός τραβάει το χέρι του απότομα πίσω και της λέει *τι έκανες μωρή, θα σε σκοτώσω και την σφίγγει δυνατά με τα χέρια του.*

- Η ιρακινή κοπέλα είναι κουλουριασμένη στη γωνιά του κελιού της, ενώ ακούγεται ένα σφύριγμα (χαρακτηριστικό του αστυνομικού) , ενώ εμφανίζεται ο αστυνομικός να περπατά αργά προς το μέρος της λέγοντας της έλα σήκω, σήκω είπα. Η κοπέλα συνεχίζει να είναι κουλουριασμένη στη γωνία και ο αστυνομικός κάθεται απέναντι της και της λέει *αρκετά παίξαμε, ώρα να μπούμε στο ψητό, μη με κάνεις να σου αρχίσω τις μπουνιές, δεν θέλω να σου χαλάσω το όμορφο προσωπάκι,* ενώ ταυτόχρονα της χαϊδεύει το χέρι. Ξαφνικά ακούγεται μια αντρική φωνή να λέει *τι κάνεις εκεί ρε?* Ο αστυνομικός γυρίζει, βλέπει έξω από το κελί ένα συνάδελφο του και ακολουθεί ο πιο κάτω διάλογος :

Αστυνομικός - *Τίποτα, δε βλέπεις μαθαίνω γεωγραφία. Η κοπέλα ήθελε να μου μιλήσει για τη χώρα της . Δεν μου λες, ήξερες ότι το Ιράκ παράγει πορτοκάλια?*

Συνάδελφος - *Έλα κόψε το δούλεμα μάζεψε τα και φύγε.*

Αστυνομικός - *Μην ανακατεύεσαι!*

Συνάδελφος - *Για το καλό σου σου λέω, μου τηλεφώνησε ο Υπουργός, έδωσε εντολή να μην την πειράζουμε.*

Αστυνομικός - *Τι?*

Συνάδελφος - *Αυτό που σου λέω τελειώνει.*

Η σκηνή τελειώνει με τον αστυνομικό να γονατίζει μπροστά από την κοπέλα και της λέει *εμείς οι δύο δεν τελειώσαμε ακόμα.* Της χαϊδεύει τα μαλλιά, παίρνει τη ζώνη του από το παγκάκι του κελιού και φεύγει.

8. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς **Το δακτυλίδι της φωτιάς**. Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

9. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Το δακτυλίδι της φωτιάς»**. Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να εξασφαλίσει όπως το πρόγραμμα το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

10. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Το δακτυλίδι της φωτιάς»**. Το εν λόγω επεισόδιο περιείχε σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, με αποτέλεσμα η οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K) που δόθηκε από τον οργανισμό να μην ανταποκρίνεται στο

περιεχόμενο του, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

11. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», στο πλαίσιο του οποίου **προβλήθηκαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

12. Στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20 – 18:10** (οικογενειακή ζώνη), μεταδόθηκε από τον οργανισμό, με την **οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ)**, επανάληψη επεισοδίου της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», το οποίο **θίγει την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 7.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου – Νομικού Συμβούλου του κ. Κώστα Κατσαρού, **ημερομ. 15.12.2014, (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων/ θέσεων/ ισχυρισμών του οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του σχετικού προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **27.9.2014** και στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20– 18:10 (οικογενειακή ζώνη)** ο οργανισμός μετέδωσε επεισόδια της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**», με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K) τα οποία:

- περιείχαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα, κατά παράβαση του **άρθρου 29(2) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014**.
- περιείχαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000)**.
- περιείχαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας μη κατάλληλες για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000)**.
- περιείχαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000)**.
- περιείχαν σκηνές λεκτικής και σωματικής βίας ακατάλληλες για ανηλίκους, που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των

ανηλικών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000)**.

→ θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000)**.

(Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 4 – 11 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις θέσεις του οργανισμού, όπως διατυπώνονται στην επιστολή του ημερομ. **15.12.2014**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Σημειώνω ότι πρόκειται ουσιαστικά για το ίδιο επεισόδιο, καθώς η διερεύνηση για την 28.9.2014 αφορά στιγμιότυπα σκηνών του επεισοδίου της 27.9.2014...προκειμένου για την ταχύτερη προσαρμογή του τηλεθεατή στην πλοκή της σειράς.... Για σκοπούς εύκολης αναφοράς ...πρόκειται για το ίδιο επεισόδιο, των όσων εκτίθενται στην επιστολή σας ημερομηνίας 29.10.2014.» (παράγραφοι 2&3 της υπό αναφορά επιστολής του οργανισμού), η Αρχή επισημαίνει στον οργανισμό ότι οι παραβάσεις αφορούν σε δύο διαφορετικά επεισόδια, όπως αυτά μεταδόθηκαν στις 27.9.2014 και στις 28.9.2014, μεταξύ των ωρών 16:20– 18:10. Η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στις σελίδες 4 -11 της παρούσας απόφασης, στις οποίες, αναφέρονται τα γεγονότα της υπόθεσης. Από τα γεγονότα και συγκεκριμένα από την περιγραφή της εξέλιξης της σκηνής, είναι φανερό ότι πρόκειται για διαφορετικά επεισόδια, τα οποία μεταδόθηκαν σε δύο διαφορετικές ημερομηνίες.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι, η έλλειψη αναφοράς της Αρχής στο άρθρο 29(1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014, την ώρα μάλιστα που διερευνάται παράβαση του άρθρου 29(2) καταδεικνύει ότι η Αρχή κατά τη διερεύνηση της ως άνω υπόθεσης έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το επεισόδιο που εξετάζεται εν προκειμένω δεν περιέχει πορνογραφικές σκηνές ή

σκηνές αδικαιολόγητης βίας και αυτό αποτελεί μια σημαντική παραδοχή αναφορικά με την σχετική υπόθεση (παράγραφος 5), απορρίπτεται από την Αρχή. Η Αρχή επισημαίνει στον οργανισμό ότι το άρθρο 29(2), αποτελεί επέκταση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 29 (1). Συγκεκριμένα, τα δύο άρθρα αναφέρουν:

Άρθρο 29(1): *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

Άρθρο 29(2): *Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.*

*οι υπογραμμίσεις δικές μας

Συνεπώς, το άρθρο 29(2) στην ουσία επεκτείνει την υποχρέωση των οργανισμών να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα , τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και σε άλλα προγράμματα εκτός αν εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές. Ο οργανισμός, προβάλλοντας σε επανάληψη στις **27.9.2014** και στις **28.9.2014**, μεταξύ των ωρών **16:20– 18:10** (εντός οικογενειακής ζώνης) επεισόδια της κυπριακής σειράς «**Το δακτυλίδι της φωτιάς**» , με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), τα οποία προβλήθηκαν εκτός οικογενειακής ζώνης και τα οποία περιείχαν οπτικοακουστικό υλικό , που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική,

την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, σαφώς και δεν εξασφάλισε με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ότι οι ανήλικοι δεν είδαν τα εν λόγω επεισόδια.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Εν πρώτοις αναφέρω ότι με μια απλή ανάγνωσηεύκολα συνάγεται ότι ο σκοπός του νομοθέτη... δεν ήταν να εξισώσει και να ταυτίσει όλες τις ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.. ουσιαστικά ο νομοθέτης αποσκοπεί να προβεί στην θεμελιώδη διάκριση ... Η παράθεση της λέξεως «σοβαρά» δέον όπως της δοθεί σημαίνουσα βαρύτητα, η οποία να είναι ξεκάθαρα επιβλαβής για την υγεία των ανηλίκων ... Εισηγούμαι δε ότι ...πρέπει να ερμηνεύονται βάσει ... της σημερινής πραγματικότητας.» (παραγρ.6, 7 & 8). Η Αρχή αναφέρει ότι, η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν **σκηνές βίας**, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων είναι αδιαπραγμάτευτο θέμα για την Αρχή . Σκηνές, οι οποίες ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων απαγορεύονται από τη Νομοθεσία ανεξαρτήτως του μεγέθους «της ζημιάς» που ενδεχομένως να προκαλέσουν σε ένα ανήλικο τηλεθεατή. Σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από ακατάλληλο για αυτά οπτικοακουστικό υλικό, είτε αυτό θα βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη τους στο μέγιστο είτε στο ελάχιστο. Εν πάση περιπτώσει, στην προκειμένη περίπτωση μια **παρατεταμένη** σκηνή **σεξουαλικής παρενόχλησης** (συνολικής διάρκειας 4'.45'' - 3'.06'' στο πρώτο

επεισόδιο και 1'.39'' στο δεύτερο επεισόδιο) μιας μετανάστριας, εντός οικογενειακής ζώνης, λαμβανομένων υπόψη και των σύγχρονων κοινωνικών αντιλήψεων, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί μια σκηνή, η οποία ενδέχεται να βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και μάλιστα σοβαρά.

Το γεγονός ότι η σειρά, παρουσίαζε και παρουσιάζει μεγάλη επιτυχία και τυγχάνει ευρείας αποδοχής από το κοινό, όπως αναφέρεται στην επιστολή του οργανισμού ημερομ. 15.12.2014, δεν αναιρεί τυχόν παραβάσεις της Νομοθεσίας από μέρους του οργανισμού.

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Η αναφερόμενη δε σκηνή, αποτελεί μεν σκηνή για ένα θέμα που αποτελεί αρνητικά συναισθήματα ... Ουσιαστικά τα προβάλλει χωρίς να προσβάλλει ως παραδείγματα προς αποφυγή ... Είναι τα κακώς κείμενα ... παρά το ότι πραγματεύεται τα πιο πάνω θέματα.» (παράγρ. 9 & 10), αναφέρει ότι μια παρατεταμένη σκηνή σεξουαλικής παρενόχλησης, η οποία μάλιστα προβάλλεται σε περισσότερα από ένα επεισόδια και στην οποία ακούγονται ατάκες όπως *μην μου αντιστέκεσαι, θα περάσουμε καλά οι δυο μας, δεν θέλω ζοριλίκια, μπορώ να γίνω πολύ κακός και τι έκανες μωρή, θα σε σκοτώσω* δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προβάλλει μια αρνητική πραγματικότητα χωρίς να επηρεάζει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Σημειώνουμε δε ότι ... αποτελούν συστατικό στοιχείο της πλοκής του έργου ... Ενόψει των ανωτέρω, δεν είναι δυνατό να προκαλέσει οιαδήποτε βλάβη... των ανηλίκων... Είναι η θέση των πελατών μου ότι τα πραγματικά περιστατικά... η οποία μάλιστα δεν θεωρείται ως σκηνή αδικαιολόγητης βίας... παράβασης του άρθρου 29(1)}. ..Με όλο το σεβασμό στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης ...είναι υπέρμετρα αυστηρή και μη εύλογη... σε σχέση με το σκοπό του νομοθέτη.» (παραγρ. 11,12,13&14), η Αρχή αναφέρει ότι έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών

οργανισμών αντανακλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η Αρχή δεν μπορεί να αποδεχθεί ότι ο μέσος λογικός πολίτης και γονέας θεωρεί μια **παρατεταμένη** σκηνή σεξουαλικής παρενόχλησης (συνολικής διάρκειας 4'.45'' - 3'.06'' στο πρώτο επεισόδιο και 1'.39'' στο δεύτερο επεισόδιο), η οποία εμπειρείχε και ψυχολογική βία, ως οπτικό και λεκτικό υλικό κατάλληλο για να το παρακολουθούν τα παιδιά.

Ειδικότερα, η επίδικη σκηνή και μόνο, **η οποία διαρκεί δύο επεισόδια**, με την αγωνία και το φόβο μιας ανυπεράσπιστης μετανάστριας και η λεκτική βία που αυτή υφίσταται υπό την απειλή ενός βιασμού είναι άκρως ακατάλληλη. Η δε συνεχής εστίαση στο έντρομο ύφος της κοπέλας αλλά και η απειλή για άσκηση βίας (π.χ. κτύπημα ζώνης με βία στο πόδι του αστυνομικού) συνταράσσει ακόμη και τον μέσο ενήλικα τηλεθεατή. Η προβολή της εν λόγω σκηνής, δίδει λάθος μηνύματα και η Αρχή κρίνοντας με βάση τον μέσο ενήλικα τηλεθεατή, θεωρεί ότι η σκηνή είναι έντονα βίαιη πόσο μάλλον για τον ανήλικο τηλεθεατή που δεν έχει τη δέουσα κρίση.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία.

Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών (Livingston & Bovill, 1999) και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους (Pine & Nash, 2002). Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση, είναι από τα θέματα που έχουν

μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες (Bertrand, 2003:37). Ορισμένες «διόδου» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεών τους (Παπαθανασόπουλος, 1999: 36).

Οι πλείστες έρευνες που αφορούν στις επιδράσεις της τηλεόρασης στους ανηλίκους καταδεικνύουν συνάφεια μεταξύ τηλεθέασης και εκδήλωσης βίαιης συμπεριφοράς. Τα παιδιά έχουν την τάση να μιμούνται τους χαρακτήρες που βλέπουν στην τηλεόραση (Josephson, 1996) και την επιθετική τους συμπεριφορά (Bandura, Singer, 1961 – Greenford, 2988), θεωρώντας την φαινόμενο αποδεκτό από την κοινωνία (Σεραφετινίδου, 1987). Επιτόπια έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου, επίσης κατέδειξε σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης. Συγκεκριμένα, στα συμπεράσματα αναφέρεται ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1-2 ώρες τηλεόραση την ημέρα, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που βλέπουν λιγότερη τηλεόραση. Επιπλέον, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες ενηλίκων (μετά τις 8 μ.μ. και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 11 μ.μ.), καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002, Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Στη σειρά «Το δακτυλίδι της φωτιάς»... , ο σεναριογράφος χρησιμοποιεί πολλές φορές δραματοποιημένες σκηνές πλοκής ... το συγγραφικό και λογοτεχνικό στοιχείο της υπερβολής ...Ο οργανισμός των πελατών μου ... Σέβεται τον ανήλικο τηλεθεατή ... διακρίνονται για την πρωτοτυπία και ποιότητα του σεναρίου ... κερδίζουν το μέσο τηλεθεατή ... με την προβολή της εν λόγω σειράς.» (παραγρ. 15&16) , η Αρχή επαναλαμβάνει στον οργανισμό ότι η αποδοχή μιας σειράς από το τηλεοπτικό κοινό καθώς και η πρωτοτυπία και η ποιότητα του σεναρίου, δεν αναιρούν ενδεχόμενες παραβάσεις της νομοθεσίας από μέρους του οργανισμού.

Επιπρόσθετα, η Αρχή αναφέρει στον οργανισμό ότι, μια **παρατεταμένη** σκηνή σεξουαλικής παρενόχλησης (συνολικής διάρκειας 4'.45'' - 3'.06'' στο πρώτο επεισόδιο και 1'.39'' στο δεύτερο επεισόδιο) , η οποία μάλιστα προβάλλεται σε περισσότερα από ένα επεισόδια και η οποία προβάλλεται **εντός οικογενειακής ζώνης**, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι σέβεται τον ανήλικο τηλεθεατή.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «Όσων αφορά δε ... παράβαση του Κανονισμού 21(5)... ο νομοθέτης δεν αποσκοπούσε στον καθορισμό της κατάταξης με ηλικιακά κριτήρια τηλεθέασης ... των προγραμμάτων με ηλικιακά κριτήρια τηλεθέασης.» (παραγρ. 17), η Αρχή αναφέρει στον οργανισμό ότι σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει το κοινό και δη τους ανήλικους από ακατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό, ανεξαρτήτως του αν αυτό προβάλλεται στα πλαίσια ενημερωτικής εκπομπής, ντοκιμαντερ, τηλεοπτικού έργου ή σειράς.

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «Άνευ βλάβης και διαζευκτικά για όλους τους λόγους στους οποίους έχω αναφερθεί πιο πάνω... Με επιφύλαξη των δικαιωμάτων τους ...παράβαση της σχετικής νομοθεσίας» (παραγρ. 18&19), η Αρχή δεν τους αποδέχεται και παραπέμπει τον οργανισμό στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται στις σελίδες 4 – 11 της παρούσας απόφασης, ενώ υπενθυμίζει ταυτόχρονα στον οργανισμό ότι η επίμαχη σκηνή προβλήθηκε **εντός οικογενειακής ζώνης και ήταν παρατεταμένη** (συνολικής διάρκειας 4'.45'' - 3'.06'' στο πρώτο επεισόδιο και 1'.39'' στο δεύτερο επεισόδιο), αφού η εξέλιξη της ολοκληρώθηκε σε δύο επεισόδια.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1), 26(ιβ) και 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ.47/2014 (2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Μαρτίου, 2015

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

Ο κ. Αρτέμης Αρτεμίου, Αντιπρόεδρος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε λόγω απουσίας του στο εξωτερικό.

Το Μέλος της Αρχής κ. Τίτος Κολώτας, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, απεχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **21 Ιανουαρίου 2015**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 και των **κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1), 26(ιβ) και 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο και οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

Άρθρο 29(2): *Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.*

(***Άρθρο 29(1):** *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας).*

Κανονισμός 21(5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

Κανονισμός 21(6): *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

Κανονισμός 22(1): *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –*

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(vi) (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Κανονισμός 26: *Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται: (ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.*

Κανονισμός 32(3): *Απαγορεύεται – (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.*

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να τοποθετηθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να τοποθετηθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερ. **6.2.2015**, κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι, σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου – Νομικού Συμβούλου του κ. Κώστα Κατσαρού, ημερομ. **20.2.2015 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Σε σχέση με τη θέση του οργανισμού, όπως αυτή καταγράφεται στην παράγραφο (α) της υπό αναφοράς επιστολής, σύμφωνα με την οποία «Το αν μια σκηνή της διάρκειας που έχει συγκεκριμένη σκηνήσυνιστά προφανώς αξιολογική κρίση. Θα θέλαμε όμως... με τη λήψη υπόψη του στοιχείου αυτού.», η Αρχή αναφέρει ότι, χρησιμοποιώντας ως κριτήριο, για την εξέταση των πιθανών παραβάσεων, την κοινή λογική του μέσου τηλεθεατή, δεν συμφωνεί ότι μια σκηνή σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, της οποίας η εξέλιξη διαρκεί δύο επεισόδια και έχει συνολική διάρκεια 4'.45'' λεπτά δεν συνιστά παρατεταμένη σκηνή. Το αν, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του οργανισμού, η μέση διάρκεια των σκηνών στις δραματικές σειρές υπερβαίνει την παρούσα, δεν αναιρεί τις παραβάσεις της σχετικής νομοθεσίας από μέρος του οργανισμού.

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως αυτοί διατυπώνονται στην παράγραφο (β) της επιστολής του οργανισμού ημερομ. 20.2.2015 σύμφωνα με τους οποίους «Το παράδειγμα που αναφέρεται σε σχέση με την αξιολογική επίσης κρίση ... χωρίς αυτές οι σκηνές να προωθηθούν τελικά. Παρακαλούμε τη σεβαστή Αρχή αναφορικά με την δυνητική κύρωση. Τέτοια πρόθεση δεν υπήρξε ποτέ από τους πελάτες μου ... αναφορικά με την οικογενειακή ζώνη.» η Αρχή πρωτίστως παραπέμπει τον οργανισμό στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται στις σελίδες 4 – 11 της απόφασης της Αρχής με ημερομ. 21.1.2015. Από τα εν λόγω γεγονότα είναι

φανερό ότι ο οργανισμός προέβαλε στην προκειμένη υπόθεση σκηνές βίας και όχι υπονοούμενα σκηνών βίας που επρόκειτο να ακολουθήσουν αποκλειστικά για σκοπούς προώθησης της δραματικής πλοκής, χωρίς αυτές οι σκηνές να προβληθούν τελικά, ως οι ισχυρισμοί του οργανισμού. Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι δεν υπήρξε πρόθεση παράβασης της νομοθεσίας εκ μέρους του οργανισμού ικανοποιεί εν μέρει την Αρχή αλλά, δεν αναιρεί από την άλλη την παράβαση των νόμων και των κανονισμών που αφορούν στην προστασία των ανηλίκων από μέρους του οργανισμού.

Αναφορικά με τις απόψεις του οργανισμού, όπως αυτές διατυπώνονται στην παράγραφο (γ) της σχετικής επιστολής του οργανισμού, σύμφωνα με τις οποίες « Περαιτέρω ο οργανισμός δεν αμφισβητεί ... αλλά και αντίθετων απόψεων. Η αόριστη επίκληση ερευνών για την προστασία των ανηλίκων... στο πλαίσιο της παρούσας επιστολής.», η Αρχή αναφέρει καταρχήν ότι, έρευνες, οι οποίες καταδεικνύουν ότι τα παιδιά που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002, Πανεπιστήμιο Κύπρου), σαφώς και δεν μπορούν να θεωρηθούν άσχετες προς το αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης. Επιπρόσθετα, η Αρχή εκπλήσσεται από τη θέση του οργανισμού ότι δυνατόν να υπάρχουν και άλλες έρευνες (αναφορικά με την αρνητική επιρροή της βίας στους ανήλικους τηλεθεατές) υπέρ αντίθετων απόψεων (αναφορικά δηλαδή με τη θετική επίδραση της βίας στους ανήλικους τηλεθεατές ...). Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή θεωρεί ότι ο οργανισμός όφειλε να παραπέμψει σε σχετικές έρευνες ώστε να τεκμηριώσει την προαναφερόμενη θέση του.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις -για τις παραβάσεις που έγιναν στις **27.9.2014** και στις **28.9.2014**- ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις 27.9.2014:

- Για την παράβαση του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 (**υποστοιχείο 1**), το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 2**), την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 3**), την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 4**) η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης μ' εκείνα του υποστοιχείου 2, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 5**), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης μ' εκείνα του υποστοιχείου 1, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 6**) το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις 28.9.2014

- Για την παράβαση του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2014 (**υποστοιχείο 7**), την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 8**), την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 9**), την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 10**) η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης μ' εκείνα του υποστοιχείου 8, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 11**), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και των συστατικών στοιχείων της παράβασης μ' εκείνα του υποστοιχείου 7, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 12**) την κύρωση της **Προειδοποίησης**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των €1000 που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

/ΝΠ